

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Mesačník Bratislavskej regionálnej komory SOPK

Číslo 5 / Ročník IX. • Máj 2016

Podpis dohody o spolupráci

Dohodu o spolupráci medzi našou a Belehradskou hospodárskou komorou podpísali prezident Belehradskej komory Milivoje Miletič (na obr. v strede) a riaditeľ Bratislavskej regionálnej komory SOPK Juraj Majtán. Viac o biznis fóre v Belehrade čítajte na str. 4.

Zo skladov športoviská

Z centra Bratislavy je to do Ivanky pri Dunaji čoby kameňom dohodil, a predsa pri ceste tam i naspäť treba rátať s veľkou časovou rezervou. Jednoducho – doprava je tu problém aspoň taký, ako vo všetkých obciach v okolí hlavného mesta. To však nebola jediná ani hlavná téma rozhovoru so starostom obce Ivanom Schreinerom (na obr.)

Ivanka bola „na rane“ už pri prvej vlne záujmu o bývanie tých Bratislavčanov, ktorí chceli bývať na vidieku so všetkými výhodami veľkomesta. Zmenila sa odvtedy nejako výrazne situácia?

Obec sa rozrástla, takmer polovica jej obyvateľov je „nových“, našťastie nás nepostihol osud niektorých okolitých obcí a tlaky na novú výstavbu sme viac-menej udržali na prijateľnej úrovni. Záujem developerov o Ivanku je stále veľký, my sa však chceme uberať predovšetkým cestou skvalitňovania života jej súčasných obyvateľov. Medzi to patrí aj snaha o riešenie dopravy, veľa si sľubujeme aj od dobudovania obchvatu Bratislavy. Navyše v spolupráci s niektorými firmami, ktoré tu majú sídlo a majú s dopravou rovnaký problém, riešime najmä otázku križovatiek,

aby sa dalo ľahšie napojiť na existujúce cestné napojenie.

Znamená to, že s rastom bytovej výstavby už veľmi nerátate?

pokračovanie na strane 3

Pred nami je najkrajší mesiac roka, keď všetko rastie, vonia a rozvíja sa. Iste by sme sa nena-hnevali, keby to tak bolo aj v biz-nise. Na ten však príroda nemá až taký vplyv a aj keď nočné mrazíky v posledných aprílových dňoch skomplikovali život na-príklad našim vinárom, verme, že toho zázračného moku vypestujú dostatok a v očakávanej kvalite. Symbolicky sa však v tomto období zrodilo aj nové programové vyhlásenie koalície vlády, ktoré bolo podrobené detailnej analýze expertov. Veľa sa ho-vorí o finančnom deficite, jeho postupnom znižo-vaní s cieľom dosiahnutia vyrovnaného rozpočtu v poslednom roku vládnutia. Vývoj posledných rokov, keď príjmy štátneho rozpočtu značne prekračovali predpoklady a neprejavilo sa to na znižovaní defi-citu, nás však odkazujú do reality. A to práve pod-nikateľský sektor mal levi podiel na tom, že príjmy štátu rástli nad očakávania. Ťažko si predstaviť, že aj podnikatelia by si povedali, že do plusu pôjdeme o 4 roky. Áno, štát nie je podnikateľ, ale jeho predsta-vitelia by rozhodne mali zdravo ekonomicky uvažo-vať a konať. Je teda na nás, aby sme nielen tento zá-väzok novej vlády priebiežne sledovali, komentovali a žiadali zodpovedné správanie sa všetkých našich nových politických predstaviteľov.

Juraj Majtán

Riaditeľ Bratislavskej regionálnej komory SOPK

www.basopk.sk

EDITORIÁL

TÉMA ČÍSLA

Duálne
vzdelávanie

OBSAH

2 Firmy budú venovať viac pozornosti zamestnancom

6 Odborná príprava otvára dvere na trh práce

8 Prax treba ziskávať už v škole

10 Duálne vzdelávanie – rok prvý

14 Podnikateľský servis

Firmy budú venovať viac pozornosti zamestnancom

Efektívne využívanie pracovných priestorov a kvalitná pracovná sila sú dve top priority výkonných manažérov firiem, ktoré sídli v administratívnych centrách.

Vyplyva to z celosvetového prieskumu realitno-poradenskej spoločnosti CBRE. Respondentmi boli firmy z oblasti bankovníctva a financií, telekomunikácií, výroby, profesionálnych služieb či zdravotníctva.

Výkonní manažéri z celého sveta považujú za najväčšiu globálnu hrozbu pre ich biznis ekonomickú neistotu. Tento názor má takmer polovica (49 %) opýtaných spoločností. Obavy vyvoláva aj možný neočakávaný nárast nákladov (43 %), väčšia regulácia zo strany štátu (33 %) alebo nedostatok kvalitnej pracovnej sily (32 %). Aj napriek týmto obavám podľa poradenskej firmy celkovo prevláda opatrný optimizmus.

„Globálna ekonomická neistota a z toho plynúca opatrnosť vedú manažérov k nevyhnutným zmenám. A mnohé z nich sa stávajú akýmsi novým normálom. Jednou z takýchto zmien práve prechádza aj pracovné prostredie,“ uviedol výkonný riaditeľ CBRE Slovensko Tomáš Hegedúš.

Stratégia zameraná týmto smerom má podľa neho dva hlavné ciele. Jedným z nich je šetrenie režijných nákladov, druhým prilákanie a udržanie kvalitných a talentovaných zamestnancov. Prieskum ukázal, že firmy preferujú taký prístup k pracovnému prostrediu, ktorý podporuje kultúru spolupráce, flexibilný pracovný program, zdravé pracovné prostredie a jednoduchý prístup k verejnej doprave.

Konkurenčný boj o zamestnancov

Poradenská firma upozornila, že spoločnosti na celom svete sa už dnes pripravujú na dôsledky nízkej nezamestnanosti, ktorá by mala

byť najnižšia od roku 2008 a zároveň na prirodzený nárast zamestnancov v administratíve. Aj preto prichádzajú s takzvanou work-life balance stratégiou, ktorá nevyhnutne reaguje práve na potreby a očakávania pracovnej sily. Z prieskumu vyplynulo, že pre každého druhého zamestnanca je dôležitá flexibilita práce (49 %), ale tiež kvalita prostredia, v ktorom pracuje (47 %), jeho vybavenosť (45 %) a dostupnosť verejnej dopravy (44 %). Práve v Európe je podľa prieskumu kvalita pracovného prostredia vnímaná ako kľúčový ukazovateľ pri rozhodovaní sa zamestnancov, kde budú pracovať. A medzi manažermi už čoraz viac rezonuje skúsenosť, že kvalita pracovného prostredia priamoúmerne súvisí s výkonom zamestnancov.

„Úspech spoločností v budúcnosti bude závisieť od toho, ako zvládnu túto výzvu. Dnes je už jasné, že celkový trend bude zameraný na efektívnosť režijných nákladov spolu so skvalitňovaním pracovného prostredia tak, aby lákalo a udržalo zamestnanecké talenty. Aj preto chcú manažéri sústrediť svoju pozornosť na pohodlie a dobrý pocit zamestnancov z prostredia, v ktorom vykonávajú svoju prácu,“ zhodnotil Tomáš Hegedúš.

Máme veľa či málo pracovníkov?

Aj trh práce na Slovensku sa mení a v posledných mesiacoch dochádza k jeho ešte silnejšiemu zohrievaniu. Na jednej strane zaznamenáva napríklad portál Profesia.sk historicky najvyšší počet ponúk od zamestnávateľov, na druhej strane krajina vykazuje klesajúcu nezamestnanosť a znižujúci sa objem relevantných uchádzačov o prácu.

Prvý kvartál priniesol 21-percentný medziročný nárast ponúk, zvyšuje sa šanca pre uchádzačov nájsť si prácu. Úvod roka 2016 bol na slovenskom trhu práce zatiaľ najúspešnejším obdobím od vypuknutia krízy v roku 2009. Evidovaná miera nezamestnanosti je aktuálne na najnižšej úrovni za posledných takmer sedem rokov a počet pracovných ponúk na portáli Profesia.sk dosiahol v prvom kvartáli tohto roku historický rekord. Portál zverejnil až 58 423 pracovných ponúk, čo je o takmer 21 percent viac v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka.

Tento vývoj je veľmi priaznivý pre uchádzačov o prácu, môžu si vyberať z podstatne vyššieho množstva pracovných príležitostí ako po minulé roky a je pre nich výrazne jednoduchšie zamestnať sa.

Chýbajú kvalifikovaní

Pre firmy hľadajúce nových zamestnancov je však situácia komplikovanejšia. V dôsledku poklesu nezamestnanosti majú k dispozícii nižší počet kandidátov uchádzajúcich sa o ich pracovné miesta.

„Dochádza teda k zostreniu konkurenčného boja medzi zamestnávateľmi, a to predovšetkým v nedostatkových odboroch, vyžadujúcich vysokú kvalifikáciu pracovnej sily. Nové príležitosti na pracovnom trhu predstavujú tiež šancu pre ľudí, ktorí už zamestnanie majú, no radi by prácu zmenili. Firmám teda hrozí nárast fluktuácie zamestnancov,“ tvrdí Tomáš Janotík, analytik pracovného trhu spoločnosti Profesia. Najviac rástli pracovné ponuky v sektore služieb (43 %) a v priemyselnej výrobe (30 %).

Ale naopak, len sa snažíme udržať ju v rozumných medziach. Na bytovú výstavbu máme vyčlenené lokality v katastrálnom území, kde sa bude stavať, ale myslíme aj na občiansku vybavenosť. Príkladom takéhoto postupu by mohol byť napríklad dnes diskutovaný areál firmy Celltex, ktorý je strategicky vhodný aj na bytovú výstavbu, ale aj veľmi cenný pre obec vzhľadom na svoju polohu. Rozhodli sme sa sami vstúpiť do hry, pretože sa nazdávame, že taký cenný priestor by mal byť využitý zmysluplnejšie a po dlhších rokovaníach s majiteľom sme sa rozhodli areál kúpiť. Podarilo sa nám dohodnúť cenu aj spôsob financovania cez banky, takže dnes sa už čaká na dopracovanie zmluvy.

? Ide však o skladový areál, ako ho mienite využiť pre obec?

Súčasťou areálu je administratívna budova, ktorú chceme využiť ako nové priestory pre samosprávu. Tým sa zasa uvoľnia jej doterajšie priestory, do ktorých môžeme presťahovať lekárov. Jeden sklad zostane dočasne slúžiť svojmu účelu, s príjmami z jeho prenájmu rátame pri splácaní úveru, ostatné priestory by mali slúžiť ako viacúčelové pre rôzne športové a kultúrne aktivity, na ktoré dnes nemáme adekvátne možnosti. Som presvedčený, že toto riešenie je pre obec a jej obyvateľov oveľa zmysluplnejšie, ako keby sme do kúpy nešli a prenechali tento priestor developerom na výstavbu bytov.

? Zmýšľajú tak aj ostatní poslanci a obyvatelia?

V takýchto prípadoch sa vždy nájdu aj hlasy proti, ale od začiatku sa snažíme získať pre túto myšlienku čo najširšiu podporu a konať čo najtransparentnejšie. Tak sme pristupovali už k rokovaniam s majiteľom areálu a obec zastupovali ľudia, ktorí vzišli z konsenzu poslancov. Napokon, celý obchod musí schváliť zastupiteľstvo, ale som presvedčený, že sa tento zámer podarí dotiahnuť do zdarného konca.

? Už v úvode sme spomenuli spoluprácu obce s podnikateľskými subjektmi, ktorí tu pôsobia. Aké máte skúsenosti s nimi vo všeobecnosti?

Ivanka má tú výhodu, že je tu dostatok spoločností, ktorí tu odvádzajú dane a významne naplňujú miestnu pokladnicu. Ale aj tú, že tu pôsobia spoločnosti, ktoré už z materských krajín majú vštepenú istú vyššiu firemnú kul-

túru, ku ktorej patrí aj participácia na rozvoji lokality, v ktorej pôsobia. To sa odráža aj na dobrej spolupráci najmä v oblastiach, kde sa naše záujmy stretávajú, ale napríklad aj v podpore kultúry a športu v obci.

Ďakujem za rozhovor.

M. Zervan ●

DNEŠ PREDSTAVUJEME:

Poľsko

Polska slovenskými očami

Viem, hovoríte si: Pomýlil sa. Poľsko, nie Polska. No nejde o omyl, je to správne. Naši severní susedia naozaj nazývajú svoju krajinu Polska. A Poliaci by si želali, aby sme ju takto nazývali aj my. Čím viac túto krajinu spoznávate pochopíte, že názov Polska ich vystihuje lepšie. Poľsko je krajinou, ktorú by som pre Vás, ľudí zaoberajúcich sa biznisom, najlepšie nazval zemou obhospodárenou. To je asi prvý rozdiel, ktorý vám napadne, keď cestujete po poľskej zemi. Domy, obydlia, firmy a farmy nájdete roztrúsené po celej krajine. Nie sú iba súčasťou prísneho blízkeho okolia, ktoré ohraničujú tabule s názvom obce. Na pohľad je vidieť, že zem Polska patrí jej obyvateľom. Keď ste tu dlhšie, získavate dojem, že sloboda je pre Poliakov ako živá voda. Pamätám si aj staré časy a viem, že odkedy majú slobodu, rozvíjajú sa veľmi dynamicky a dosahujú neuveriteľné výsledky. Slobodu vedia využívať vo svoj prospech a zdá sa, že sa to učia využívať naplno aj v prospech celej krajiny.

Polska – zelený ostrov v Európe

Bratislavská regionálna komora SOPK ma požiadala, aby som napísal niečo o krajine, ktorá mi je dnes dočasným domovom. Je mi trojnásobne blízka. Narodil sa tu môj otec, v mladosti som tu podnikal a teraz som tu diplomatom. Chcel by som dnes poďakovať všetkým, že mi umožnili v zrelom veku hlbšie spoznať krajinu, s ktorou som síce veľa obchodoval, ale nebyť diplomatických skúseností, asi by ju som nedokázal spoznať do takej hĺbky, ako ju poznám dnes. Krajinu, ktorá za posledných desať rokov postavila tisíce kilometrov diaľnic a rýchlých ciest. Krajinu, ktorá počas krízy v r. 2008 – 2009 ako jediná v

Vladislav Chlípala

Ekonomický diplomat
Veľvyslanectvo SR vo Varšave
vladislav.chlipala@mzv.sk

EÚ prešla krízou rastom HDP. Krajinu, ktorá má ako jedna z prvých schválené programy pre čerpanie fondov EÚ a zvyčajne ich skoro všetky aj vyčerpá. Krajinu, v ktorej, ak ponúkate dobrú službu alebo produkt, máte vďaka fungujúcemu trhu naozaj šancu na úspech.

Mohli by sme Poľsko nazvať zemou tisícich jazier, tisícich parkov, tisícich lesov a hájov, ale keď to má byť o zahraničnom obchode, musím povedať, že je to aj zem tisícich možností, ako zveľadiť svoj biznis. Ak sú Slováci národom hladným po úspechu, Poľsko je pre nich prvou krajinou, v ktorej môžu v zahraničí uspieť.

Čím je Polska pre Slovensko takou zaujímavou?

Určite jazykom. Myslím si, že sme si blízki aj naturelom, kultúrou a trochu aj históriou. Často sa hovorí o Poliakoch, že sú zvedaví a chcú poznávať svet. My, Slováci, túto vlastnosť v sebe len objavujeme. Mám nádej, že nás Poliaci naučia prejavovať ju pravidelnejšie. Človek sa cestovaním vzdeláva a stáva tolerantnejším a kultúrnejším.

Čísla a fakty vzájomného obchodu

Verili by ste, že v rokoch 1999 – 2008 náš vzájomný zahraničný obchod vzrástol o 300%? A v rokoch 2009 – 2014 sa zväčšil o 100%? Dynamika vzájomného obchodu rástla v týchto rokoch tak, ako zo žiadnou inou krajinou EÚ. Z pohľadu Slovenska je Poľsko, hneď po Nemecku a Česku, našim tretím partnerom v zahraničnom obchode. Viac ako 8 mld. EUR obratu je slušná suma, ktorá však v pomere k ročnému prírastku 5 mld. EUR v poľskom exporte do Nemecka trochu zbledne. Áno, musíme si uvedomiť, že v globálnych číslach naša malá krajina nedosahuje veľké výsledky. Môžeme však vďaka spoločnému naturelu, kultúre a histórii skúsiť použiť Poľsko ako bránu do sveta veľkého biznisu. Dobrým príkladom takéhoto prístupu je

pokračovanie na strane 13

PREŠPORSKÝ

podnikateľ

Prešporský podnikateľ • Ročník IX, číslo 5/2016

Registračné číslo: MK SR: EV 23/08

ISSN: 1337-8295 • © BRK SOPK 2008

Vydáva: Bratislavská regionálna komora SOPK

Adresa: Jašíkova 6, 826 73 Bratislava

IČO: 30 842 654

Tel.: 02 / 4829 1257

e-mail: mzervan@googlemail.com

Šéfredaktor: Miroslav Zervan • Tel.: 0905 436 937

Grafická úprava: IMPULS ART s.r.o.

Tlač a distribúcia: Tlačiareň Sineal, spol.s.r.o.

☑ Pozvánka na Okrúhly stôl Salvador

Bratislavská regionálna komora SOPK privíta dňa 17. mája 2016 na svojej pôde veľvyslan-kyňu Salvadoru so sídlom vo Viedni Carmen Máriu Gallardo Hernámdez. Keďže pani veľvyslan-kyňa je akreditovaná aj pre Slovensko, jej návštevu v našej komore využívame na to, aby v rámci Okrúhleho stola predsta-vila svoju krajinu slovenským podnikateľským subjektom.

Spolu s Igorom Moravčíkom, honorárnym konzulom Salvadoru v Bratislave, budú počas podujatia prezentovať hospodársku situáciu krajiny, podmienky podnikania a možnosti obchodovania s touto stredoamerickou krajinou.

Bližšie informácie poskytnú Ing. Vladislav Oros, ved. odd. zahraničných vzťahov, tel. 02 4829 1534.

☑ Konzultačný deň Vietnam

Dňa 1. apríla sa v priestoroch regionálnej komory uskutočnil Konzultačný deň Vietnam. Podujatie sme zorganizovali v spolupráci s Veľvyslanectvom Slovenskej republiky v Hanoi a cieľom bolo poskytnúť slovenským podnikateľským subjektom možnosť individuálnej konzultácie s Ivanou Belcákovou, radkyňou nášho veľvyslanectva v Hanoi, zodpovednou za rozvoj hospodárskej spolupráce Slovenska s Vietnamom o problematike nadviazania alebo rozšírenia svojich podnikateľských aktivít na vietnamský trh.

V priebehu podujatia poskytla ekonomická diplomatka cenné informácie a rady zá-stupcom piatich slovenských spoločností z oblasti strojárstva a spracovania poľno-hospodárskych produktov. Hodnotenie jednotlivých firiem po konzultácii bolo veľmi pozitívne, lebo okrem informácií získali aj osobný kontakt s našou diplomatkou a môžu ho využiť aj do budúcnosti.

Ing. Vladislav Oros

☑ Nové kontakty v Srbsku

V dňoch 20. – 22. 4. sme s podnikateľskou delegá-ciou navštívili Belehrad. V spolupráci s našimi kolegami z Belehradskej komory sme pripravili pre našich podnikateľov biznis fórum, na ktorom sa okrem slovenských a srbských podnikateľov zúčastnili aj zástupcovia tureckých spoločností.

Biznis fórum bolo súčas-tou Medzinárodnej stavebnej výstavy UFI, čo bolo aj dôvodom, že sa na rokovaniach zúčastnili aj turecké firmy. Počas uvítacieho ceremoniálu bola slávnostne podpísaná zmluva o spolupráci medzi našou a Belehradskou komorou. Po ukončení biznis fóra sa slovenské firmy rozišli po výstavisku aby si prezreli stánky vystavovateľov a hľadali ďalšie možnosti na nové kontakty a obchodné príležitosti. Druhý deň bol venovaný opäť návšteve výstavy a individuálnym rokovaniam a návštevám firiem, dohodnutých z predošlého dňa. Poobede sme sa stretli na našej ambasáde a spolu s veľvyslan-kyňou Dagmar Repčekovou a obchodnou radkyňou Helenou Mravíkovou sme zhodnotili vý-sledky rokovaní.

Spolupráca medzi našimi a srbskými podnikateľmi má veľký potenciál a aj na základe podpísanej zmluvy o spolupráci ju budeme ďalej rozvíjať. Cestu domov sme využili na zastávku v Novom Sade, kde sme sa stretli s predstaviteľmi Novosadskej hospodárskej komory a prerokovali sme možnosti spolupráce aj s týmto regiónom. Cestu do Srbska hodnotíme veľmi pozitívne a veríme, že prispeje k ďalšiemu zvýšeniu obchodnej výme-ny medzi našimi krajinami.

jm

☑ Podnikateľská misia z Budapešti

Bratislavská regionálna komora SOPK privíta dňa 25. mája 2016 podnikateľskú misiu z Budapešti, ktorú organizuje Budapeštianska obchodná a priemyselná komora. Očakávame účasť zástupcov podnikateľských subjektov z rôznych oblastí, hlavne priemyslu, zahraničného obchodu a služieb. Návštevu členov part-nerskej organizácie plánujeme využiť na zorganizovanie podnikateľského fóra, počas ktorého budú mať naši podnikatelia možnosť rokovať s maďarskými firmami formou B2B. Bližšie infor-mácie poskytnú Ing. Vladislav Oros, vedúci odd. zahraničných vzťahov, tel. 02 4829 1534

☑ Okrúhly stôl Pobaltské krajiny

Dňa 5. apríla sa v priestoroch BRK SOPK usku-točnil seminár Okrúhly stôl Pobaltské krajiny. Pozvanie na seminár ako lektori prijali hono-rárni konzuli Lotyšska, Litvy a Estónska, ktorí zastupujú tieto krajiny na Slovensku. Seminár mal za cieľ poskytnúť slovenským podnikateľ-ským subjektom aktuálne informácie o spo-ločensko-ekonomickej situácii v uvedených krajinách, ako aj o možnostiach hospodárskej spolupráce s týmito krajinami. Prezentácie národných ekonomík a podnikateľského pro-stredia predniesli postupne Marián Meško, hono-rárny konzul Litvy, Ing. Miroslav Repka, hono-rárny konzul Lotyšska a Ing. Peter Pochaba, honorárny konzul Estónska.

Účastníkov seminára informovali o makro-ekonomických ukazovateľoch jednotlivých krajín a výsledkoch zahraničného obchodu. Poukázali na výhodné daňové a investičné prostredie, rozvinutú infraštruktúru vo vy-braných ekonomických zónach a priemysel-ných parkoch. Všetky tri pobaltské štáty majú veľmi úzke hospodárske vzťahy hlavne so škandinávskymi susedmi, odkiaľ majú aj naj-viac zahraničných investícií. Konzuli vyzdvihli vysokú komputerezáciu štátnej správy a pod-nikateľského prostredia. Negatívne hodnotili značné „vyludňovanie“ Pobaltia, keď hlavne mladí vzdelaní ľudia odchádzajú za prácou do západnej Európy a USA. Zdôraznili, že úspešný vstup na miestny trh vedie cez zakladanie spo-ločných podnikov, minimálne získanie miest-neho zástupcu. Pre pôsobenie vo všetkých troch krajinách je výhodne zriadiť centrálu v Lotyšsku, ktoré je ekonomicky aj najsilnejšie.

Na podujatí sa zúčastnilo 12 zástupcov z 10 firiem z celého Slovenska. V diskusii dostali odpovede na konkrétne otázky, ktoré zasla-li vopred s prihláškou na seminár, aj otázky prednesené po vystúpení lektorov. Po skonče-ní oficiálnej časti väčšina zúčastnených firiem ešte dlhý čas individuálne konzultovala svoju problematiku s diplomatmi pobaltských krajín, ako aj medzi sebou.

vo

Jarná ofenzíva inovácií

Re-Industrialisation of the
European Union 2016

26-28 October 2016 / Bratislava, Slovakia

Máj a jún sú v kalendári vedecko-technických podujatí, na ktorých participuje Centrum vedecko-technických informácií SR, zastúpené viacerými významnými akciami. Dvojdňová konferencia TECH SUMMIT sa bude konať 11. – 12. mája 2016 v hoteli Holiday Inn Bratislava pod záštitou Ministerstva hospodárstva SR. Jej súčasťou bude výstava zameraná na strategické technológie v oblasti digital economy.

„Ak spoločnosti neinovujú, už dnes môže byť neskoro. Okolité štáty inovujú, žijeme doslova v dobe inovačnej revolúcie,“ hovorí Dávid Čajko. „TECH SUMMIT predstaví inovácie v celej svojej šírke, teda nielen technické inovácie, ale aj inovácie v myslení, prístupe k spoluprácam či inovácie procesov. Konferencia prinesie odpovede na otázky, ako inovácie financovať, či je možné a ako byť pripravený na adaptačný cyklus, ktorý enormný nárast vývoja technológií prináša, tzn. inovatívne postupy v edukácii bežných ľudí, podnikateľov, ale aj vlády, best practice prezentácie implementácií nových technológií do firemných procesov,“ dodal.

Hlavným cieľom je predstaviť nové technológie v celej šírke oblasti ekonomiky, ale aj v rámci „internetu vecí“, ktorých aplikácie vý-

razným spôsobom smerujú k možnej transformácii hospodárstva krajiny. V akejkol'vek oblasti ekonomiky, či ide o oblasť podnikania, marketingu, zdravotníctva, vzdelávania, alebo dopravy, sú potrebné inšpirácie nových technológií pri hľadaní riešení jedinečných situácií a problémov, s ktorými sa inovátori denne stretávajú.

„Summit si kladie za cieľ sprehľadňovať inovačný ekosystém na Slovensku, vytvárať

think thank platformu pri implementácii nových technológií do priemyslu, postupne prispieť k budovaniu značky „Innovative Slovakia“ vo svete a byť najväčšou tech zoznamkou na Slovensku,“ povedal D. Čajko.

Konferencia v rámci predsedníctva SR

Centrum vedecko-technických informácií bolo poverené organizovaním konferencie REInEU 2016. Konferencia je špičkou v podujatiach v oblasti nanotechnológií, biotechnológií, pokročilých materiálov a výrobných technológií.

Konferencia REInEU 2016 si za svoj cieľ dáva

dostať do pozornosti význam vedy, výskumu a inovácií v rámci rozvoja ekonomiky európskeho priestoru a jeho reindustrializácie, pričom najdôležitejším sa stáva ich vplyv na klasické výrobné odvetvia.

Zámerom je poskytnúť priestor nielen medzinárodnej komunite z oblasti vedy a výskumu, ale i zástupcom komerčného prostredia. Súčasťou podujatia majú byť preto také sprievodné akcie, ako rozsiahly matchmaking, expozície progresívnych podnikov a univerzít, posterová sekcia, či návštevy podnikov v Bratislave a okolí. Konferencia je príležitosťou ponúknuť slovenský pohľad na výzvy Horizontu 2020, ktoré budú otvorené v polovici roku 2016.

Spolupráca Francúzsko – V4

Francúzske veľvyslanectvo na Slovensku spoločne s ďalšími veľvyslanectvami Francúzska v krajinách Višegrádskej štvorky (Česko, Poľsko a Maďarsko) organizujú konferenciu IoT EXPO Bratislava 2016, ktorej cieľom je poukázať na význam technológií a inovácií a zároveň si vymeniť skúsenosti o startupovom prostredí v týchto krajinách. Konferencia IoT EXPO Bratislava 2016 – Internet of Things je príležitosťou pre stretnutie sa kľúčových hráčov k problematike internetu a startupového prostredia v tejto oblasti v rámci Francúzska a krajín V4.

Na podujatí sa zúčastnia tak startupy, ako i malé a stredné podniky, výskumné centrá a tiež zástupcovia takzvaných business anjelov a verejného sektora.

Konferencia sa koná pod záštitou Andreja Kisku, prezidenta Slovenskej republiky. Uskutoční sa v termíne 7. a 8. júla 2016.

Centrum vedecko-technických informácií SR je spoločne s ďalšími inštitúciami partnerom podujatia.

Inovácie a túto stranu prináša

SIEMENS

Odborná príprava otvára

Uplatnenie sa na trhu práce je pre mladých ľudí nielen u nás otázkou ich ďalšej existencie. Zamestnávateľa hľadajú ľudí s pracovnými skúsenosťami, čo je pre uchádzačov o prvé zamestnanie veľkou prekážkou. Mnoho mladých ľudí preto uviazne v bludnom kruhu. Učňovská príprava má na podporu zamestnávania mladých ľudí preukázateľne výrazný vplyv a významne sa podieľa na nízkej úrovni nezamestnanosti mládeže v niektorých európskych krajinách.

Pojem duálne vzdelávanie je široko používaný ako zastrešujúci pojem poukazujúci na skutočnosť, že výučba a učenie v rámci odborného vzdelávania a prípravy (OVP) sú charakterizované dualitou v dvoch smeroch:

dualita miest, v ktorých sa učenie uskutočňuje (školy/poskytovatelia OVP a školiace spoločnosti), podieľajúcich sa spoločne na zodpovednosti za poskytovanie teoretickej a praktickej odbornej prípravy a **dualita zainteresovaných subjektov** (verejné a súkromné subjekty), deliacich si zodpovednosť za politiku a prax v oblasti OVP.

Zložitá situácia mladých ľudí na trhu práce si vyžaduje riešenia, ktoré podporujú prechod zo školy do pracovného prostredia. Vo všeobecnosti sa veľa očakáva od rozvoja učňovskej prípravy a učenia sa prácou. Kým programy integrujúce učenie sa prácou majú všetky členské štáty EÚ, ich rozsah, obľúbenosť a výsledky sa výrazne odlišujú. Pre učňovskú prípravu neexistuje jednotný model a vo väčšine členských štátov nie je odborná príprava zďaleka najdôležitejšou kategóriou.

Súčasný stav duálneho vzdelávania v EÚ

Vo veľkej väčšine členských štátov existuje najmenej jedna cesta, ponúkajúca systematickú kombináciu učenia sa prácou a teoretického vzdelávania. Postavenie týchto ciest vo vzťahu k ostatnému vzdelávaniu a odbornej príprave sa však výrazne odlišuje. Zatiaľ čo členské štáty reformujú svoje systémy OVP a integrujú učenie sa prácou, odlišnosť šarťovacích pozícií, spolu so sociálnym a hospodárskym aspektom, znemožňujú, aby v krátkodobom horizonte všetky krajiny smerovali k rovnakému modelu. Zaangažovanosť zamestnávateľov a pozitívne vnímanie učňovskej prípravy spoločnosťou sú z hľadiska jej rozšírenia kľúčové. Vzhľadom na rôznorodosť systémov si zmeny vyžadujú čas a musia sa robiť postupne. Štúdia Európskeho parlamentu identifikovala štyri hlavné typy kategórií v odbornom vzdelávaní a príprave a zaoberala sa ich silnými stránkami a výzvami.

Pinofunkčná učňovská príprava

Hlavné charakteristiky tohto typu systému odborného vzdelávania a prípravy sú:

- učňovská príprava je súčasťou formálneho vzdelávania a je ukončená na národnej úrovni uznávaným certifikátom,
- získané certifikáty/kvalifikácie sú často spo-

jené s prístupom ku kvalifikovanému personálnemu statusu,

- obsah odbornej prípravy v podnikoch je určený spoločne vládami, zástupcami organizácií zamestnávateľov a odborovými zväzmi,
- učni majú jasný status, sú odmeňovaní a práva a povinnosti všetkých zúčastnených strán sú jasne definované,
- náklady na odbornú prípravu znášajú spoločne vláda a zamestnávateľia (vláda pokrýva prípravu v škole; zamestnávateľia financujú odbornú prípravu v podniku).

Kým v týchto krajinách existujú aj iné formy odborného vzdelávania, učňovská príprava má hlavné postavenie, pokiaľ ide o účasť a sociálne vnímanie tejto formy vzdelávania. Tento typ systému majú napríklad v Rakúsku, Nemecku a Dánsku.

Učňovská príprava ako paralelná kategória k iným formám OVP

V krajinách ako Francúzsko, Holandsko, Taliansko, Poľsko a Spojené kráľovstvo učňovská príprava existuje, ale nepredstavuje hlavnú kategóriu OVP. Tieto krajiny často

kombinujú učňovskú prípravu s teoretickou časťou OVP.

Silné prvky učenia sa prácou v programoch teoretického vzdelávania

V krajinách ako Fínsko, Francúzsko alebo Holandsko zostáva teoretická odborná príprava hlavnou formou OVP, ale učenie sa prácou je do programov systematicky integrované. Doba podnikovej odbornej prípravy je stanovená a dostatočne dlhá.

Úplné teoretické OVP

Niektoré krajiny majú systémy OVP, ktoré sú v rannom štádiu integrácie učenia sa prácou (napríklad Česká republika a Slovensko). Veľkú časť tvorí úplné teoretické vzdelávanie a príprava.

V záujme rýchlej reakcie na požiadavky pracovného trhu by stratégie v oblasti odbornej prípravy a rozvoja zručností mali zabezpečiť, aby poskytovanie odbornej prípravy zahŕňalo tak technické, ako aj základné zručnosti zvyšujúce zamestnateľnosť, ktoré bude možné využiť v mnohých povolaniach, podnikoch a sektoroch. Vzhľadom na rôznorodosť šarťovacích pozícií však krajiny potrebujú rozličné prechodné štádiá, aby mohli

dvere na trh práce

rozvíjať kvalitnú učňovskú prípravu, dostupnú veľkému množstvu študentov. Zvýšenie informovanosti medzi zamestnávateľmi o programoch OVP vo všetkých oblastiach a podpora ich zaangažovania sa do navrhovania a poskytovania učenia sa pracou sú v tomto kontexte najdôležitejšie.

Pokračovanie v investíciách do učenia sa pracou sa vypláca, ako ukazujú výsledky v niektorých členských štátoch. Napríklad v Dánsku, Českej republike, Nemecku, Holandsku a Rakúsku absolventi OVP lepšie zvládajú prechod zo školy do pracovného prostredia. Na podporu tohto procesu sú

v rozpočte Európskej únie vyčlenené prostriedky: členské štáty môžu na ďalšie zvýšenie kvality a účinnosti systémov odborného vzdelávania a prípravy využiť Európsky sociálny fond, iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí a program Erasmus+15.

ep ●

Imidž školy nie je zbytočný

Sredné odborné školy musia začať intenzívne pracovať na svojom imidži. Znalosť školy u potenciálnych zamestnávateľov ich absolventov je veľmi nízka. To je jeden z výsledkov výskumu, ktorý si dal robiť Štátny inštitút odborného vzdelávania.

Rekordmankou bola Hotelová akadémia Mikovíniho v Bratislave s takmer 29 percentami zamestnávateľov z jej rezortu a jej kraja, ktorí o nej vedeli. Z mimo bratislavských škôl bodovala SOŠ Štúrova z Dubnice nad Váhom s takmer 18 percentami v danom kraji a rezorte. Popredné priečky rebríčka pritom obsadzovali školy, ktoré dosiahli spontánnu znalosť okolo 10 percent.

„Dajte o sebe vedieť“ platí aj pre školy

„Stredné odborné školy si cielene nebudujú imidž u zamestnávateľov, pretože to pravdepodobne považujú za zbytočné. Nie je to však tak. Lepšia znalosť u zamestnávateľa pomôže lepšiemu prepojeniu s praxou a tým zvýšeniu uplatniteľnosti absolventov na trhu práce, čo školu prirodzene zatraktívni,“ vysvetľoval Marek Bezák, riaditeľ agentúry mediamedia, ktorá sa na výskume podieľala. „Pasívny prístup škôl vidíme aj v tom, že pri meraní tzv. podporenej znalosti školy (to znamená, keď sme zamestnávateľom dávali ako pomôcku názov školy), na mnohé SOŠ si následne spomenuli. Takto sme našli minimálne dve SOŠ, ktoré zamestnávateľia poznali na 100 percent,“ súhlasil a doplnil Václav Hřích, riaditeľ agentúry AKO, ktorá výskum realizovala.

Výskum sa nezameriaval iba na vedomosť o jednotlivých stredných školách, ale najmä na vnímanie ich kvality očami zamestnávateľov. Vďaka širokej vzorke 2 000 zapojených firiem sme dokázali vytvoriť relatívne presný rebríček „kvality“ SOŠ v jednotlivých krajoch očami zamestnávateľov. „Bolo by zbytočné vytvárať celoslovenský rebríček, keďže sa ukázalo, že len málo zamestnávateľov sa zaujíma o školy mimo svojho okresu či kraja. Výsledky by tak boli nepresné. Takto odzrkadľujú nálady v danom regióne,“ vysvetľoval V. Hřích. Podľa neho môžu byť v danom

kraji aj kvalitnejšie školy, no tým, že sa málo „predávajú“, si poškodzujú svoj imidž. „Nie vždy platí rovnica najlepšia = najznámejšia, a naopak. Ale rovnako ako pri akomkoľvek inom tovare či službe, ak o vás zákazník (žiak, či zamestnávateľ) nevie, tak vás nemôže ani vyskúšať a ani hodnotiť,“ doplnil Marek Bezák. Podľa neho by si školy mali uvedomiť, že v dnešnom prostredí je rovnako dôležité snažiť sa komunikovať svoje úspechy a najmä úspechy absolventov.

Vznikol rebríček kvality

Pre vytvorenie rebríčka kvality SOŠ bol vytvorený vzorec, ktorý bral do úvahy až 14 hodnotených parametrov podľa rôznej váhy, aby bola zabezpečená čo najväčšia objektivita a presnosť. Výsledky za Bratislavský samosprávny kraj sú takéto:

Bratislavský kraj

Poradie	Názov školy	Hodnotenie
1.	SŠ – Odborné učilište, Švabinského, Bratislava	69,2 %
2.	SZŠ Záhradnícka, Bratislava	62,0 %
3.	SZŠ Strečnianska, Bratislava	61,9 %
4.	SPŠ elektrotechnická, Zochova, Bratislava	61,4 %
5.	SOŠ pre žiakov s TP, Mokrohájska cesta, Bratislava	61,4 %

Súčasťou výskumu bolo aj zisťovanie názorov rodičov na to, ako vnímajú kvalitu SOŠ, ktorú ich dieťa navštevuje. Logicky sa mierne odlišovali od požiadaviek zamestnávateľov. Aj keď išlo o anonymné meranie, vo všeobecnosti boli rodičia k hodnoteniu školy menej kritickí ako zamestnávateľia, no v mnohých požiadavkách sa prekrývali. Pre rodičov bolo najpodstatnejšie, aby škola kvalitne pripravila na povolanie a poskytla kvalitnú prax. Kľúčové to je pre až 52 percent rodičov. Druhý najdôležitejší parameter boli kvalitní učitelia a dobrá teoretická príprava (21%). Pre rodičov bola dôležitá aj výchovná úloha SOŠ, kde 9 percent povedalo, že je pre nich dôležité, aby škola aj viedla dieťa k samostatnosti a pripravila ho do života.

Stredné odborné školy boli očami rodičov, ktorí na nich majú svoje dieťa, vnímané takmer vo všetkých sledovaných parametroch skôr pozitívne. Jedinú výnimku tvoril parameter „snaha školy v hľadaní práce absolventom“, kde iba 37 percent rodičov vyjadriло spokojnosť s aktuálnym stavom. Zdá sa, že tento parameter bol pre rodičov stále dôležitý a myslia si, že školy by sa mali o svojich žiakov postarať aj keď opustia jej lavice.

Do popredia výberu sa dostáva kvalita

Z výskumu sa zdá, že na Slovensku zatiaľ nie je obvyklým javom, že rodičia vyberajú SOŠ pre svoje dieťa podľa posudzovania vysokej kvality školy, jej odborného imidžu a prepojenosti s praxou. To niektoré školy málo núti hľadať nové postupy a držať krok s dobou. Zdá sa, že na rozdiel od rodičov si niektorí zamestnávateľia postupne začínajú formulovať svoje kritériá na kvalitu SOŠ a podľa toho roz-

biehajú s takýmito SOŠ spoluprácu. Uvedené rebríčky kvality, ktoré zamestnávateľia vytvorili, môžu byť pre výber na spoluprácu školy s praxou dobrým vodidlom.

Tento výskum bol posledným v viacročnej sérii, zameranej na stredné odborné školstvo. Realizoval sa v rámci projektu Odborné vzdelávanie a príprava pre trh práce, ktorý v spolupráci so švajčiarskym EHB realizuje Štátny inštitút odborného vzdelávania. Projekt je spolufinancovaný Švajčiarskym finančným mechanizmom. Do tohto viacročného projektu zlepšovania kvality a imidžu SOŠ bolo zapojených 10 škôl. Pri výskume sa ukázalo, že tieto školy dopadli v očiach zamestnávateľov vo viacerých prípadoch lepšie ako ostatné školy.

Zdroj: ŠIOV ●

Prax treba získavať už v škole

Keď pred rokom nadobudol účinnosť nový zákon č. 61/2015 o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zaviedol do školského systému odborného vzdelávania prvky duálneho vzdelávania, zamestnávateľa sa do neho nehrnuli.

V Bratislavskom kraji sa vlni do systému zapojilo sedem zamestnávateľov, zmluvy podpísalo 29 žiakov. Väčšina firiem, ktorá prejavila záujem aj pripravenosť, bola z oblasti autoopravárstva, najviac zmlúv so žiakmi však podpísali obchodné firmy – až 20. „To, že prvé sa prihlásili autoopravárske firmy je logické, na prípravu bol v tom čase pomerne krátky čas a servisy boli z hľadiska priestorov a vybavenia najlepšie pripravené prijať prvých žiakov“ – priblížil nám situáciu riaditeľ odboru školstva, mládeže a športu Bratislavského samosprávneho kraja Ing. Roman Csabay.

Čo treba najskôr?

Na to, aby sa firma mohla prihlásiť do systému duálneho vzdelávania, treba splniť viacero podmienok. Proces, ktorý predchádza udeleniu licencie, sa začína overením spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie. Predtým musí zamestnávateľ podať žiadosť príslušnej stavovskej alebo

profesijnej organizácii. Termín je do 30. septembra a vzťahuje sa na školský rok, ktorý sa začne 1. septembra nasledujúceho roka. Žiadosť posudzuje odborná komisia. Jej úlohou je prehliadnúť priestory a ich vybavenie a posúdiť spôsobilosť odborných garantov praktického vzdelávania. Po splnení všetkých podmienok vydá osvedčenie, ktoré má platnosť sedem rokov.

Na základe tohto osvedčenia zamestnávateľ prerokuje so strednou odbornou školou podmienky realizácie vzdelávania a uzatvorí zmluvu o duálnom vzdelávaní najmenej na dobu dĺžky štúdia podľa učebného alebo študijného odboru.

Potom nastupuje marketingová fáza, kedy by zamestnávateľ a škola mali úzko spolupracovať. Presvedčiť žiaka základnej školy, alebo ešte skôr jeho rodičov, nie je nič jednoduché a „neurobí sa samo“. Nábor žiakov, ako potvrdzuje väčšina zamestnávateľov a ako to už dlhodobo pociťujú aj školy, je do značnej miery práve otázka práce s rodičmi, ktorí vý-

znamne ovplyvňujú svoje ratolesti pri výbere povolania.

Keď sa napokon uzavrie táto kapitola, dostanú žiaci od zamestnávateľa potvrdenie o možnosti vzdelávať sa v systéme duálneho vzdelávania, ktorú priložia k prihláške na strednú školu. To ich však nezbavuje povinnosti absolvovať prijímacie konanie. O úspešných uchádzačoch, ktorí priložili k prihláške potvrdenie, informuje potom škola zamestnávateľa.

Na základe toho potom – ešte pred začiatkom školského roka – uzatvára zamestnávateľ so žiakom, resp. jeho zákonným zástupcom, učebnú zmluvu, ktorá špecifikuje práva a povinnosti zamestnávateľa aj žiaka, stanovuje výšku odmeny, ale aj podmienky ako aj možný záväzok zamestnávateľa poskytnúť žiakovi po skončení štúdia zamestnanie.

Aké sú prvé skúsenosti

„Na základe jedného roka sa nedá dostatočne zhodnotiť úspešnosť systému duálneho

vzdelávania - hovorí Roman Csabay - ale podľa rastúceho záujmu zamestnávateľov ho možno považovať za dobre naštartovaný. Možno, ba určite, sa vyskytnú jednotlivé prípady, kedy zo systému niektorí žiaci vypadnú, či už pre nezáujem, alebo z iných dôvodov, ale s tým treba rátať. Aký bude mať odstúpenie od zmluvy dopad na samotného žiaka, to riešia konkrétne zmluvy zamestnávateľov a zákonných zástupcov žiakov", spresňuje. V budúcom školskom roku 2016 – 2017 dostalo certifikáty v Bratislavskom kraji, podľa informácií Rady zamestnávateľov pre systém duálneho vzdelávania, čo je orgán, vytvorený zamestnávateľmi, pôsobiacimi v tomto systéme, už 45 zamestnávateľov pre 94 svojich prevádzok. „To je niekoľkonásobný nárast oproti minulému roku“, spresňuje Roman Csabay. Podľa údajov z februára mali zamestnávateľia záujem vytvoriť až 349 učebných miest pre žiakov. „Podľa aktuálnych údajov, ktoré sme dostali zo škôl, uzatvorilo doteraz zmluvy o duálnom vzdelávaní deväť škôl s 34 zamestnávateľmi“, dodáva.

Duálna akadémia

Najviac takýchto zmlúv má podpísaných Stredná odborná škola J. Jonáša v Bratislave, ktorá dlhodobo veľmi úspešne spolupracuje so zamestnávateľmi z odborov automobilového priemyslu. Jej postavenie sa v novom školskom roku ešte posilní a stane sa Duálnou akadémiou.

Za projektom stojí predovšetkým najväčší automobilový podnik v kraji Volkswagen Slo-

vákia. Z materskej krajiny – Nemecka – má dostatok skúseností s takýmto systémom výchovy svojich budúcich zamestnancov, ktoré sa využili aj pri kreovaní novej školy. V spolupráci s Matador Group, najväčším slovenským dodávateľom v automobilovom priemysle, a spoločnosťou Siemens, najsilnejším poskytovateľom technologických služieb, prichádza s projektom, ktorý je jedinečný nielen v regionálnom, ale tiež v celoslovenskom meradle.

„Zriadeniu Duálnej akadémie predchádzala zmena zriaďovateľa, ktorým bol Bratislavský samosprávny kraj,“ spresňuje Roman Csabay. „Stalo sa ním združenie spomínaných firiem a kraj si ponechal podiel s cieľom dohliadať na to, aby sa naplnili v štruktúre študijných odborov aj strategické záujmy kraja, zohľadňujúce súčasné, ale najmä budúce potreby na kvalifikovaných absolventov.“

Noví zriaďovatelia investujú do obnovy priestorov a vybavenia školy 9 miliónov eur, čo je zárukou špičkového technologického vybavenia určeného pre výučbu. Po úspešnom ukončení štúdia absolventi získajú okrem výučného listu, maturitného vysvedčenia aj medzinárodne platný certifikát nemeckej Asociácie obchodných komôr (AHK) - doklad o odbornej spôsobilosti. Škola zároveň ponúka úspešným absolventom garantované pracovné miesta vo Volkswagen Slovakia, Matador Group či v Siemense.

Záujem majú aj malé firmy

Duálna akadémia je prvou a zatiaľ jedinou

strednou odbornou školou na Slovensku s takýmto zameraním a rozsahom. Hoci sa profesijné zväzy výrazne angažujú v systéme duálneho vzdelávania, podobný projekt sa, podľa našich vedomostí, zatiaľ nechystá realizovať nikto.

Ale nielen u veľkých firiem vzrástol záujem o výchovu vlastných zamestnancov. „Zaujímavé je, že o systém duálneho vzdelávania prejavujú záujem aj malé firmy, dokonca v počte žiakov sú v súhrne viac zastúpené práve malé firmy“, spresňuje Roman Csabay. „Požítívne možno hodnotiť aj fakt, že o takúto prípravu svojich budúcich zamestnancov prejavili aj iné odvetvia, ako automobilový priemysel. Už vlni sa výrazne angažovali spoločnosti dm drogerie markt a Tesco, teraz k nim pribudol aj Lidl a niektoré ďalšie firmy z oblasti obchodu, ale žiakov v duálnom systéme budú mať aj školy, zamerané na elektrotechniku, dopravu, chémiu či polygrafiu.“

Podľa neúplných údajov z kraja by malo do školy nastúpiť najviac žiakov, zaradených do systému duálneho vzdelávania v Duálnej akadémii (len VW Slovakia ich tu bude mať 153), z ďalších škôl je to predovšetkým SOŠ obchodu a služieb Samuela Jurkoviča, Sklenáraova 1, ostatné stredné školy zatiaľ nahlásili len menšie počty žiakov.

Presadí sa kvalita

„Aj z týchto údajov je zrejmé, že v systéme duálneho vzdelávania sa presadí predovšetkým kvalita. Školy, ktoré žijú viac-menej pre seba, pre samotnú svoju existenciu, postupne strácajú dych“, hovorí Roman Csabay. „Ak meriame úspešnosť stredných škôl úspešnosťou uplatnenia sa ich absolventov na trhu práce, potom školy, zapojené v systéme, budú nepomerne úspešnejšie, ako tie, ktoré len produkujú absolventov bez ohľadu na to, aká je ich perspektíva na trhu práce. A nesmieme zabúdať ani na ten benefit pre školy v systéme, ktorý plynie zo samotnej participácie firiem na výchovnom a vzdelávacom procese v podobe financovania praktického vyučovania žiakov“, spresňuje.

V systéme duálneho vzdelávania sme ešte na začiatku cesty. Legislatívny rámec v podobe zákona o odbornom vzdelávaní len otvoril dvere, o ostatné sa budú musieť postarať predovšetkým zriaďovatelia odborných škôl a samotné školy, zamestnávateľia, ale aj rodičia žiakov, ktorí stoja pred rozhodnutím, kam smerovať svoj profesionálny rast. „Ukazuje sa potreba v oveľa väčšej miere spolupracovať so žiakmi a ich rodičmi už v piatom-šiestom ročníku základnej školy. Rovnako sa chceme zamerať na to, aby pri prezentácii stredných odborných škôl, ktorú robíme na úrovni kraja každoročne, sme viac zaangažovali aj zamestnávateľov,“ uzatvára tému duálneho vzdelávania Roman Csabay.

M. Zervan ●

Duálne vzdelávanie

– rok prvý

Vlani získali certifikát o spôsobilosti zamestnávateľov pre praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania ako jedny z prvých organizácií na Slovensku. Zaujímalo nás preto, aké sú ich skúsenosti, poznatky, ale aj to, čo považujú za nedostatky a čo by sa malo zlepšiť. Reč je o Automobilových opravovniach Ministerstva vnútra SR, a.s. a Auto-Impex, spol. s r. o.

„**N**aša organizácia ako opravovňa policajných vozidiel vznikla v dobe, keď policajti pre svoj výkon začali využívať automobily,“ hovorí Ing. Peter Jesenský riaditeľ prevádzky Automobilové opravovne MV SR, a. s. v Košiciach. „Za ten čas sme prešli viacerými transformáciami hospodárenia. Opravovne nepretržite na svojom pracovisku vychovávali učňovskú mládež, ktorá sa vyučila v rôznych profesiách ako je automechanik, autoklapiar, autolakýrnik, autoelektrikár, autočalúnnik. Niektorí zamestnanci, dnes už v pred dôchodkovom veku, sú vyučení na našom pracovisku. Najúžitejšia a nepretržitá spolupráca trvala s dnešnou Strednou odbornou školou dopravnou v Košiciach,“ odpovedá P. Jesenský na otázku o predchádzajúcej spolupráci s odbornými školami.

Aj Tamara Agnerová, ktorá má na starosti duálne vzdelávanie v spoločnosti Auto-Impex, potvrdzuje dobrú predchádzajúcu spoluprácu so školou. „Viac ako 10 rokov už spolupracujeme s vybranými odbornými školami, v našich prevádzkach vykonávajú odborný výcvik žiaci, ktorí sa učia za autoopravára. Minulý rok, po schválení zákona o duálnom systéme vzdelávania, prešli naše dve prevádzky certifikáciou spôsobilosti a v tomto roku sme požiadali o certifikáciu ďalších dvoch prevádzok. K dnešnému dňu máme certifikované štyri prevádzky, dve v Bratislave, jednu v Trnave a jednu v Spišskej Novej Vsi,“ hovorí T. Agnerová.

Pre nich teda výchova učňov nebola žiadnou novinkou. Čo ich viedlo k tomu, aby sa prihlásili do nového systému, keďže ani jedna z týchto firiem nepatrí medzi veľké, ktoré by potrebovali každoročne veľký počet nových odborníkov?

„Boli sme medzi prvými firmami, ktoré oslovil koordinátor Štátny inštitút odborného vzdelávania, aby sme sa zúčastnili experimentu zavádzania duálneho vzdelávania,“ hovorí P. Jesenský. „V roku 2014 sme uzatvorili zmluvu o duálnom vzdelávaní pri realizácii národného projektu „Rozvoj stredného odborného vzdelávania“ so Strednou odbornou školou automobilovou v Košiciach. Zmluva bola uzatvorená medzi školou a s desiatimi žiak-

mi, študentmi druhého a tretieho ročníka. V školskom roku 2014/2015 ukončili štúdium šiesti absolventi. V školskom roku 2015/2016 sme už v zmysle zákona o duálnom vzdelávaní uzatvorili štyri zmluvy, z ktorých s jedným študentom v mesiaci február 2016 sme ukončili zmluvu z dôvodu, že žiak nerespektoval zmluvné podmienky. V súčasnej dobe máme troch žiakov prvého ročníka v odbore automechanik.“

„V školskom roku 2015/2016 máme v systéme duálneho vzdelávania na našich prevádzkach spolu 6 žiakov (5 mechanikov, 1 lakovníka). V budúcom školskom roku 2016/2017 máme certifikované pracoviská pre celkový počet 24 žiakov učebného odboru autoopravár,“ uvádza T. Agnerová. „Žiaci sú už od prvého ročníka na našich pracoviskách pod vedením skúsených odborníkov - inštruktorov, zvykajú si na firemnú kultúru, získavajú základné pracovné návyky, učia sa dodržiavať pravidlá a predpisy.“

A prvé skúsenosti? „Vzhľadom na ich vek boli začiatky dosť náročné pre obe strany, ale teraz, pred koncom prvého ročníka je vidieť, že za tých osem mesiacov, ktoré chodili k nám na odborný výcvik, sú zručnejší, disciplinovanejší, naučili sa rešpektovať nadriadených

a zvolený učebný odbor ich baví,“ hodnotí T. Agnerová.

„Jednou zo zmien duálneho vzdelávania je to, že žiaci majú podiel odbornej praxe a teoretického vzdelávania v pomere 60:40,“ spresňuje P. Jesenský. „Ďalšou výhodou pre žiakov, ktorých zmluvne vychovávame je skutočnosť, že firma im bezplatne zabezpečuje pracovné odevy, ochranné pomôcky a stravu na pracovisku ako pre vlastných zamestnancov. Za výkon odbornej praxe študentom firma poskytuje mesačné motivačné štipendium v závislosti od plnenia si svojich študijných povinností a dochádzky. Ak by som chcel porovnať prvých osem mesiacov školského roka, musím skonštatovať, že študenti vzhľadom na to, že absolvujú viac odbornej praxe v duálnom vzdelávaní majú oveľa vyššie základné vedomosti z odboru všeobecného strojárstva a celkovej znalosti konštrukcie vozidiel. Ak porovnam žiakov z klasického vzdelávania, ktorí absolvujú odbornú prax v strediskách praktického vyučovania v školách a žiakov z duálneho vzdelávania, musím jednoznačne potvrdiť, že študenti duálneho vzdelávania sú na vyššej vedomostnej odbornej úrovni,“ zhŕňa výhody duálneho systému. P. Jesenský. „Samotný fakt, že žiaci môžu za presne vymedzených podmienok dostať odmenu vo výške 20 eur ich motivuje k tomu, aby si plnili tú najzákladnejšiu povinnosť, a to je bezproblémová dochádzka na pracovisko a do školy. Pre ilustráciu uvádzam, že ak v školách takéhoto typu je bežná absencia až 200 vyučovacích hodín, tak v našom prípade

z troch žiakov sú dvaja s nulovou absenciou a jeden žiak má ospravedlnenú absenciu 18 hodín od začiatku školského roka. Dobrá dochádzka v škole alebo na praktickom vyučovaní je najdôležitejším faktorom, aby žiaci dosahovali dobré študijné výsledky a dobré odborné znalosti. Neprehliadnuteľnou výhodou pre žiakov je aj skutočnosť, že sa stávajú súčasťou pracovného tímu. Každý študent má svojho odborného inštruktora a vedenie firmy im venuje osobitnú pozornosť. Absolvujú prednášky na rôzne technické témy ako napr. technológia, technické kreslenie, čítanie technických výkresov. Každý žiak má k dispozícii na pracovisku počítač, ktorý využívajú pre študijné účely na získavanie odborných vedomostí. Samotný fakt, že žiaci nevynechávajú odbornú prax svedčí o tom, že žiaci a rodičia sú spokojní so systémom duálneho vzdelávania," uzatvára P. Jesenský. Nie všetko však bolo podľa predstáv. P. Jesenský má napríklad výhrady k systému v oblasti financovania. „Duálne vzdelávanie, ktorého sme boli účastníkmi v rámci pilotného programu v školskom roku 2015/2016, nespĺnilo naše očakávanie ako firmy z dôvodu, že zo strany ŠIOV sme mali prísľuby na financovanie a pomoc jednotlivým firmám. Podľa nich organizácie, ktoré vstúpia do duálneho vzdelávania, dostanú časť normatívu, ktorý škola dostáva na žiaka. Je úplne pocho-

pitelné, že ak sa firma stará o výučbu žiaka so 60 percentami celkového vzdelávania, tak podľa nášho názoru by mala zodpovedajúcu čiastku z normatívu na žiaka dostať príslušná firma a nie škola. Je nelogické, aby školy inkasovali finančné prostriedky a náklady znášali firmy. Aj keď všeobecne sa zdôvodňuje, že firmy si vychovávajú svoje budúce ľudské zdroje, nemusí to byť tak, pretože ak žiaci dosiahnu veľmi dobré výsledky, tak si zvolia ďalšie formy vyššieho vzdelávania a firma, ktorá do nich investovala finančné a iné zdroje, následne v konečnom dôsledku nedosiahne očakávaný efekt. Ak sa v tejto oblasti nevyriešia základné toky finančných zdrojov, ochabne záujem firiem o vzdelávanie mládeže, veď v konečnom dôsledku zodpovednosť za výchovu a vzdelávanie znáša štát prostredníctvom školstva. Praktické uplatňovanie duálneho vzdelávania, náklady ako aj zodpovednosť manažmentov firiem za úroveň vzdelávania prináša úspory štátu (z dôvodu zníženia počtu majstrov odbornej výchovy na školách zníženie osobných nákladov škôl, nevytlačenie finančných prostriedkov na technickú a technologickú vybavenosť školských dielní a v konečnom dôsledku úspora celkových prevádzkových nákladov školy)," vyslovil svoj názor. P. Jesenský. Napriek výhradám však obaja konštatujú, že duálne vzdelávanie by malo pokračovať. „Za

jeho najväčšie pozitívum považujeme fakt, že firma si pripravuje nových mladých odborníkov pre svoje potreby," prízvukuje T. Agnerová. „Podľa môjho názoru je veľmi potrebné pokračovať v zavádzaní duálneho vzdelávania v jednotlivých študijných a učebných odboroch hlavne tam, kde sú na to vhodné podmienky, prosperujúce a zodpovedné firmy," dodáva P. Jesenský.

A v čom sú ešte rezervy? Podľa T. Agnerovej je potrebné viac pozornosti venovať práci pri oslovovaní budúcich záujemcov o duálne vzdelávanie. „Potrebujeme dostať systém duálneho vzdelávania viac do povedomia ľudí – rodičov, ktorí majú deti vo veku, kedy sa rozhodujú ako ďalej tak, aby po skončení školy mali zabezpečenú prácu a tým aj perspektívu a budúcnosť.“

P. Jesenský vidí možnosti zlepšovania aj u zamestnávateľov. „Ako člen komisie som mal možnosť certifikovať jednotlivé pracoviská duálneho vzdelávania v rámci odboru autoopravárstva. Chcel by som podotknúť, že certifikácia by sa mala naozaj vydávať len pracoviskám, ktoré sú na to vhodne vybavené a kde disponujú aj so zodpovedným manažmentom. V niektorých prípadoch pracoviská odborného vzdelávania v školách môžu mať vyššiu úroveň ako u záujemcov, ktorí sa uchádzajú o žiakov duálneho vzdelávania.

M. Zervan ●

Svetový deň duševného vlastníctva

Dňa 26. apríla pred 46 rokmi nadobudol účinnosť Dohovor o zriadení Svetovej organizácie duševného vlastníctva. Tento deň sa stal aj Svetovým dňom duševného vlastníctva (SDDV). Vyhlásila ho Svetová organizácia duševného vlastníctva v roku 2000, aby vyzdvihla úlohu práva duševného vlastníctva, ktorú zohráva pri podpore inovácií a kreativity. Mal by pripomínať to, čo vynálezcovia, inovátori a umelci priniesli do nášho každodenného života.

Tak ako každý rok, aj tento vyhlásila Svetová organizácia duševného vlastníctva tému svetového dňa, ktorou je „Digital Creativity: Culture Reimagined“, vo voľnom preklade Digitálna kreativita: nové možnosti vytvárania kultúry. Téma má široký rozsah a krásnu myšlienku, ktorá sa dá priblížiť citom z oficiálneho predstavenia témy svetového dňa: „Tento rok budeme skúmať budúcnosť kultúry v digitálnom veku: ako ju budeme tvoriť, ako sa k nej budeme môcť dostať, ako ju budeme financovať. Pozrieme sa na to, ako môže pružný systém duševného vlastníctva pomôcť zabezpečiť, aby umelci a kreatívcovia dostali za svoju prácu zaplatené, aby mohli tvoriť ďalej. Filmy, televízia, hudba, knihy, umenie, videohry – teda kultúrne diela – už dávno prekročili hranice. Ale WIFI éra transformovala spôsob akým sa kultúra tvorí, distribuuje a spotrebúva na jednotlivých trhoch, ktoré už dávno nie sú obkolesené hranicami štátov. Stále viac dostupné digitálne technológie zrušili fyzické obmedzenia, sprístupnili medzikultúrnu spoluprácu na dosah ruky každému umelcovi a tvorcovi, zásobujú predstavivosť novými inšpiráciami. A rozvoj digitálnej kreativity má prínos hlavne pre digitálneho spotrebiteľa. Môžeme čítať, sledovať a počúvať diela nespočetných tvorcov z celého sveta – kdekoľvek, kedykoľvek a akokoľvek chceme.“

Konferencia

Pri príležitosti oslavy Svetového dňa duševného vlastníctva, zorganizoval ÚPV SR konferenciu Duševné vlastníctvo na Slovensku XVI a Deň otvorených dverí v ÚPV SR.

Hostí a účastníkov konferencie privítala v priestoroch ÚPV SR Ivana Zajíčková, hovorkyňa ÚPV SR. Osobitne privítala riaditeľku kancelárie prezidenta v Banskej Bystrici Stanislava Líšku, zástupcu primátora mesta Banská

Praktické skúsenosti v oblasti výskumu a priemyslu na konferencii prezentoval Ing. Jaromír Jezný, PhD. zo ZTS VVÚ Košice, a. s.

Bystrica Martina Turčana a predchádzajúcich predsedov Úradu priemyselného vlastníctva pani Kyliánovú a pána Hudobu. K zúčastneným sa prihovril predseda Úradu priemyselného vlastníctva Ľuboš Knoth a zástupca primátora mesta Banská Bystrica Martin Turčan. Hrou na akordeón ukončil slávnostnú časť Tomáš Valčík z Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Následná konferencia Duševné vlastníctvo na Slovensku XVI s názvom Od nápadu k patentu bola tento rok zameraná na právnu ochranu technických riešení v národnom, ale aj medzinárodnom kontexte s dôrazom na platnú legislatívu, spory, vymožitelnosť a tiež na význam ochrany z pohľadu majiteľov patentov. Prednášky boli rozdelené do dvoch tematických okruhov: patentová ochrana na Slovensku a v zahraničí a patentová ochrana v praxi. Konferenciu moderovala Lucia Boczková z odboru podpory klientov.

Na konferencii odzneli prednášky Patentová ochrana (Ing. Viera Mihálová, patentový odbor), Ochrana v zahraničí (Ing. Lukrécia Marčoková, riaditeľka patentového odboru), Systém PCT (Ing. Ľudmila Hladká, patentový odbor), Vyšehradský patentový inštitút (Mgr.

Ľuboš Knoth, predseda ÚPV SR) a Sporové konania vo veciach patentov (Ing. Ingrid Brezňanová, riaditeľka odboru sporových konaní).

V sekcii Patentová ochrana v praxi to boli prednášky Vybrané aplikačné problémy pri uplatňovaní práv z patentov (JUDr. Eugen Záthurecký, InPaRtners Group), Patentová ochrana ako súčasť firemnej stratégie (Ing. Daniel Lako, DELTAS Púchov) a Praktické skúsenosti v oblasti výskumu a priemyslu (Ing. Jaromír Jezný, PhD., ZTS VVÚ Košice, a. s.).

Deň otvorených dverí

Tento deň bol v úrade aj Dňom otvorených dverí, keď úrad návštevníkom otvoril aj svoje inak verejnosti neprístupné priestory. Zaujímaví o oblasť priemyselného vlastníctva mali možnosť oboznámiť sa s činnosťou úradu, absolvovať prehliadku patentového archívu a študovne. Pre žiakov a študentov bola pripravená interaktívna výstava Vedecská hračka, výstava Duševné vlastníctvo v kocke a tiež reinkarnácia úspešnej výstavy Zábavný kalendár 1914, ktorú v priestoroch úradu prezentuje Poštové múzeum.

Elena Bobeková ●

Túto stránku sponzoruje

najväčší výrobca stavebných profilov na Slovensku.

PRÁVNA PORADŇA

Dostali sme obchodnú ponuku. Našu firmu by sa mala kúpiť holandská spoločnosť, ktorá už má na Slovenku svoju dcéru a chcela by ich spojiť. Príde teda k fúzií. Existujeme na trhu už viac ako 10 rokov a mnohí zamestnanci sú nám blízki. Nemáme však finančné prostriedky na ich vyplatenie a zároveň, ak dôjde k fúzií, je vysoko pravdepodobné, že o zamestnanie prídu, nakoľko firma, s ktorou sfúzujeme je oveľa väčšia a má svojich zamestnancov na totožných pracovných postoch. Poprosím Vás o právny názor, čo sa stane so zamestnancami po fúzií.

Predpokladáme, že naozaj príde k fúzií. Pracovnoprávne vzťahy bývajú súčasťou dohody a je obvyklé, že nový právny subjekt, ktorý vstúpi do Vašich práv, preberie všetky práva a povinnosti Vás ako zamestnávateľa. Stáva sa aj, že nadobúdateľ chce, aby prevodca rozviazal už pred prevodom niektoré/všetky pracovnoprávne vzťahy a pochopteľne uhradil všetky s tým súvisiace nároky.

Vami opísanú situáciu upravuje Zákonník prá-

ce v §27 až 31. Z neho vyplýva, že ak zanikne zamestnávateľ, ktorý má právneho nástupcu, prechádzajú obvykle práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov na tohto nástupcu. V momente prevodu vy prestávate byť zamestnávateľom a zamestnávateľom sa stáva Váš nástupca. Ale pozor, práva a povinnosti doterajšieho zamestnávateľa voči zamestnancom, ktorých pracovnoprávne vzťahy do dňa prevodu zanikli, zostávajú nedotknuté a to aj v prípade napr. súdneho sporu a pod.

Ak má prísť k fúzií, zamestnávateľ je povinný najneskôr jeden mesiac pred tým, ako dôjde k prechodu práv a povinností z pracovnoprávnych vzťahov, písomne informovať zástupcov zamestnancov a ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, priamo zamestnancov o dátume alebo navrhovanom dátume prechodu, dôvodoch prechodu, pracovnoprávnych, ekonomických a sociálnych dôsledkoch prechodu na zamestnancov a plánovaných opatreniach prechodu vzťahujúcich sa na zamestnancov.

Môže sa Vám stať, že sa nájdú zamestnanci, ktorým sa prevodom majú zásadne zmeniť pracovné podmienky, so zmenou nesúhlasia. Ich pracovný pomer sa považuje za skončený dohodou ku dňu prevodu, pričom zo zákona je dôvodom skončenia pracovného pomeru nadbytočnosť (§ 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce). Zamestnancovi v tomto prípade patrí odstupné (§ 76 podľa dĺžky pracovného pomeru), ktoré znášate vy. Ešte poznámka, v prípade, ak máte u vás vo firme kolektívnu zmluvu, túto je povinný nadobúdateľ dodržiavať až do skončenia jej účinnosti v prospech vašich „bývalých“ zamestnancov.

Z Vami uvedených skutočností môže nastať aj situácia, že vaši pôvodní zamestnanci budú mať ponúknutú inú prácu u nástupcu. Ak s ňou nebudú súhlasiť už u nového zamestnávateľa, majú nárok na odstupné, pričom sa počíta dĺžka zamestnania od začiatku pracovného pomeru ešte s vašou firmou. Rovnako pri dohode o skončení pracovného pomeru a pri výpovedi (výpovedná doba).

D. Grznárik

dokončenie zo strany 3

ASSECO CE z Bratislavy, ktoré vďaka materskej spoločnosti ASSECO Poland získava zákazky v Afrike.

Krajina, kde sa všetko deje s vášňou

Posledné desaťročia priniesli obdobie, keď krajiny nanovo hľadali identitu pre svoju značku podľa toho, v čom sú jedinečné. Poliáci sú plní vášne aj idealistickí, ale sú tiež praktickí a šikovní. Poľskú povahu charakterizuje ambícia, ale tiež praktická prízemnosť. Aj moje skúsenosti mi hovoria, že málokto ktorý národ je taký podnikavý ako Poliáci. Doslovne dokážu vyrobiť „niečo z ničoho“. A málokto ktorý národ dokáže tak ľpieť na princípoch a hodnotách ako Poliáci. Kreativne napätie posúva Poliakov dopredu. Spôsobuje to často nevídané spoločenské deje. Takmer nič sa tu nedeje len tak. Poliáci všetko robia s vášňou. Nedokážu byť vlažní.

Úspechy Slovenska

Ak niekto dokáže vyrobiť lacnejší tovar či službu v rámci EÚ, tak sú to Poliáci. Mimochodom, to Slovákov často odrádza súťažiť s Poliakmi o miesto na trhu. Zároveň však treba dodať, že jestvujú oblasti, v ktorých tu naši podnikatelia vynikli. Značku ASSECO (jednotku v IT technológiách v strednej a východnej Európe) vytvorili spolu Jozef Klein z ASSET Bratislava a Adam Góral z poľského Rzeszowa. HB REAVIS nie je dnes jednotkou len na slovenskom developerskom trhu, ale určite aj vo Varšave, kde postavilo 5 krásnych a moderných business centier. Dr. Max nie

DNEŠ PREDSTAVUJEME: POĽSKO

je len známou značkou na Slovensku, ale pozná ju celé Poľsko. TMR prekročila hranice nášho severného suseda a je čoraz známejšou značkou aj tu. Viaceré naše kúpele a termálne aquaparky sú na 50% obsadené práve poľskými klientmi. Železiarne Podbrezová vyvážajú svoje oceľové rúry vďaka spoločnému podniku, ktorý tu nesie symbolický názov SLOVRUR. Naš inovačný líder ESET má v kráľovskom meste Krakov svoje moderné technologické centrum. IDC holding zo Serede tu predáva známe oplátky Horalky pod značkou Góralky a je tiež jedným z lídrov na trhu. A čoraz častejšie tu stretávam aj naše firmy ponúkajúce služby.

Okrem pár krajín, kde dominujú Turci, sú Poliáci najväčšou menšinou skoro vo všetkých krajinách EÚ. Ich princíp solidarity, ktorý majú z ťažkých časov, funguje pri šírení ich exportu priam geniálne. Slováci žijúci v zahraničí by toto moje tvrdenie iste potvrdili. Slováci sme si s Poliakmi veľmi blízki. Často som sa snažil využívať túto blízkosť v podnikaní a v spájani

slovenských a poľských podnikateľov. V poslednom čase však vidím, že anglickým jazykom vybavení Slováci, a nielen podnikatelia, túto blízkosť potvrdzujú ešte viac (posledné návštevy šéfy sekcie inovácií MH SR Zuzany Nehajovej a jej sprievodu Juraja Hošťáka sú toho najlepším príkladom). Hoci sa rozprávajú anglicky, príslovečná poľsko - slovenská chémia pri ich rokovaní ostáva. Ako dobrý príklad môžem uviesť aj firmu Tomáša Forró Content&Co., ktorá pripravuje jazykové lokalizácie software vo všetkých jazykoch krajín SVE práve vo Varšave.

Fenomenálne ekonomické konferencie

Nielen energetike, ktorá Poľsko dost páli, ale práve inováciám, jednotnému digitálnemu trhu, kybernetickej bezpečnosti a startupom budú venované aj dve najväčšie ekonomické udalosti v strednej Európe. VIII. Európsky kongres v Katowiciach (18.-20. mája s účasťou okolo 7 tisíc ľudí) a 26. ročník Ekonomického fóra v Krynici (tzv. DAVOS Východu s 3,5 tisícami účastníkmi). Byť Vami, nenechal by som si ujsť príležitosť vidieť, ako Poliáci diskutujú s vášňou o ich, európskej a aj svetovej ekonomickej budúcnosti. Tým skôr, že minimálne v automobilovom priemysle budeme mať podobný osud. Cezhraničný automobilový klaster, ktorý funguje už pomaly na území celej V4 bude mať určite pokračovateľov. Dlhé roky som presvedčený, že svoj potenciál krajiny strednej Európy využijú naplno až vtedy, keď sa im podarí pospájať infraštruktúrne, energeticky a kapitálovo. ●

Bratislavská regionálna komora SOPK ponúka podnikateľom v rámci svojich aktivít konferencie, semináre, workshopy a tréningy:

5. máj 2016

INTRASTAT – SK

Lektorka: Jana Luptáková, špecialistka v odbore

12. máj 2016

COLNÝ KÓDEX ÚNIE A ZMENY COLNÝCH PREDPISOV

účinné od 1.5.2016 – prehľad všetkých vybraných zmien

Lektori: Ing. Miroslav Bujna, Mgr. Jozef Vaško, em. h.c.i., špecialisti v odbore

13. máj 2016

Nákladový kontroling v kocke

Lektor: Ing. Milan Oreský, PhD., špecialista v odbore

17. máj 2016

Chemická legislatíva: Nové a prechodné požiadavky pre biocídne produkty

Lektorka: PaedDr. Alena Pilváňová, špecialistka v odbore

18. máj 2016

Práca s informáciami o zákazníkoch - základ ďalšieho rastu firmy

Lektorky: Dana Páterová, Jana Poničanová Žilavá, špecialistky v odbore

19. máj 2016

Klub Platformy Žena v podnikaní - Kam kráča zrelá žena 45+

Lektorka: PhDr. Ľubica Mižičková

24. máj 2016

Ako ovplyvnia ECB, FED a ČNB obchodovanie slovenských firiem so zahraničím?

V spolupráci so spoločnosťou AKCENTA

26. máj 2016

Daňové kontroly v roku 2016

Lektorka: Anna Fábryová, Martin Michalides P LL.M. BMB Leitner

1. jún 2016

Strategické riadenie zmien vo firmách

V spolupráci so Slovenskou asociáciou interim manažmentu (SAIM)

Zahraničné aktivity:

17. máj 2016

Okrúhly stôl Salvador

25. máj 2016

Business fórum – prijatie misie z Budapešti

25. máj 2016

Doing Business – Rakúsko

13. jún 2016

Obchodná misia China expo do Budapešti

22. týždeň

Konzultačný deň o podnikaní v Poľsku

Viete že...?

...ak prevádzkujete E-shop, nesmiete podmieňovať uskutočnenie objednávky od zákazníka súhlasom s obchodnými podmienkami?

Dokonca tak nemôžete urobiť, ani keby ste mali uvedenú takú povinnosť priamo v obchodných podmienkach. Nemôže byť v nich ani uvedené, že odoslaním objednávky zákazník vyjadruje súhlas s obchodnými podmienkami Vášho e-shopu. Takéto konanie nie je dovolené a môže byť sankcionované. Slovenská obchodná inšpekcia považuje za neprípustné vynuovenie si súhlasu s obchodnými podmienkami zákazníkom a vo svojich rozhodnutiach uvádza, že ide o nerovnováhu práv a povinností predávajúceho a kupujúceho, nakoľko kupujúci nemá možnosť ovplyvniť ich obsah.

Faktom však ostáva, že obchodné podmienky sa nemôžu odchýliť od zákona v neprospech spotrebiteľa, ktorý sa ani vyjadrením súhlasu nemôže vopred vzdať svojich zákonných práv.

Odstránením súhlasnej klauzuly však môžete predísť pokute od SOI.

Podnikanie v Rakúsku

Koncom apríla sa v Bratislavskej regionálnej komore SOPK konal seminár o možnostiach podnikania v Rakúsku spojený s konzultačným dňom pre podnikateľov. Prednášajúcim a konzultujúcim bol mladý právnik pôvodom zo Slovenska - **Mag. Michal Slaný** (na obr.).

Jedna z tém, ktorej sa podrobne počas seminára venoval, bolo založenie spoločnosti s ručením obmedzeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung – GmbH).

Charakteristické črty:

- minimálna výška základného imania je 35 000,- €
- pri zakladaní treba mať minimálne polovicu základného imania zloženú v hotovosti – 17 500,- €
- existuje možnosť založenia tzv. privilegovanej spoločnosti („Gründungsprivilegierung“) na prvých desať rokov; výška základného imania pri zakladaní je len 10 000,- €, zloženie v hotovosti minimálne polovice základného imania je 5 000,- €
- založenie formou spoločenskej zmluvy (formou notárskej zápisnice)
- kapitálová daň vo výške 1% zo základného imania
- spoločnosť vzniká zápisom do obchodného registra
- spoločnosť môže vykonávať takmer akúkoľvek legálnu činnosť
- spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť fyzická, ako aj právnická osoba – spoločníci nemusia byť rakúski občania, respektíve mať pobyt v Rakúsku; môže byť aj jednosobová spoločnosť
- spoločnosť musí mať minimálne jedného konateľa – fyzickú osobu
- slovný dodatok k názvu spoločnosti je „GmbH“ alebo „Ges. m.b.H.“

Ďalšie informácie:

Ročná závierka musí byť zhotovená do piatich mesiacov od skončenia účtovného obdobia. Podáva sa na obchodný súd do deviatich mesiacov od skončenia účtovného obdobia.

Podiely na zisku

Z dôvodu ochrany veriteľov spoločnosti nemôže spoločnosť vyplácať majetok spoločnosti spoločníkom. Vyplácať sa môže len bilančný zisk.

Ukončenie spoločnosti sa dá uznesením spoločníkov, zlúčením s inou spoločnosťou, konkurzom, alebo uznesením obchodného súdu. Ukončenie existencie spoločnosti sa zapisuje do obchodného registra.

Orgány spoločnosti s ručením obmedzeným:

Valné zhromaždenie je najvyšší orgán spoločnosti. Zvoláva ho konateľ alebo dozorná rada minimálne raz do roka.

Konatelia spoločnosti zastupujú spoločnosť. Sú menovaní a odvolávaní spoločníkmi a ich oprávnenie zastupovať závisí primárne od spoločenskej zmluvy.

Povinnosti a ručenie konateľov spočívajú vo vedení podniku a majú povinnosť dodržiavať právne predpisy.

Dozorná rada je povinná až od určitej veľkosti spoločnosti – tzv. veľké spoločnosti s ručením obmedzeným.

KONTAKT:

Mag. Michal Slaný, tel +43 (0) 1 50 48 800

michal.slany@lugger-bankler.at

Pripravila: dg

**09. 05. 2016, pondelok,
namiesto 08.05.2016, nedeľa, štátny sviatok**

- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu,
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu,
- preddavok na poistné platiteľa dividend za poistenca, ktorý má príjem z dividend.

**16. 05. 2016, pondelok,
namiesto 15.05.2016, nedeľa**

- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za predchádzajúci mesiac a oznámenie správcovi dane v súlade s rozhodnutím správcu dane,
- odvod dane z príjmov vyberanej zrážkou za predchádzajúci mesiac, predložiť výkaz o zrazení a odvedení dane a zaplatiť daň.

20. 05. 2016, piatok

- registračná povinnosť pre DPH pre zdaniteľnú osobu, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku alebo ak nemá také miesto, ale má bydlisko v tuzemsku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava, v prípade, ak obrat za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov dosiahol hodnotu 49 790 eur.

25.05.2016, streda

- povinnosť podať daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty platiteľom dane a v rovnakej lehote zaplatiť daň ak je zdaňovacím obdobím kalendárny mesiac,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre platiteľa DPH, ktorý dodal tovar s oslobodením z tuzemska do iného členského štátu osobe identifikovanej pre daň v inom členskom štáte alebo premiestnil tovar oslobodený od dane do iného členského štátu na účely svojho podnikania alebo ktorý sa zúčastnil na trojstrannom obchode ako prvý odberateľ. Povinnosť podať súhrnný výkaz má aj platiteľ DPH, ktorý dodal službu

s miestom dodania v inom členskom štáte osobe identifikovanej pre daň, ktorá je povinná túto daň platiť,

- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za predchádzajúci mesiac pre daňového zástupcu Daňovému úradu Bratislava,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za predchádzajúci mesiac pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi DPH, ak im vznikla povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona o DPH a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať kontrolný výkaz elektronickými prostriedkami za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré je povinný podať daňové priznanie,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma alkoholický nápoj v pozastavení dane z iného členského štátu, prevádzkovateľom liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia a malým samostatným pivovarom a v rovnakej lehote zaplatiť daň,
- povinnosť pre držiteľa oprávnenia na distribúciu spotrebiteľského balenia liehu v daňovom voľnom obehú oznámiť colnému úradu elektronicky údaje podľa § 54 ods. 15 zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov za predchádzajúci kalendárny mesiac,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z tabakových výrobkov za predchádzajúci kalendárny mesiac platiteľom dane, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma tabakové výrobky v pozastavení dane z iného členského štátu, a v rovnakej lehote zaplatiť daň,
- povinnosť oznámiť colnému úradu množstvo cigariet uvedených do daňového voľného obehú na území SR za predchádzajúci kalendárny mesiac v členení podľa obchodného názvu cigariet, ceny cigariet uvedenej na kontrolnej známke a podľa počtu kusov cigariet v spotrebiteľskom balení cigariet,
- povinnosť pre platiteľa a prevádzkovateľa daňového skladu, oprávneného príjemcu, ktorý opakovane prijíma minerálny olej v pozastavení dane z iného členského štátu podať colnému úradu daňové priznanie a zaplatiť daň. Daňové priznanie je povinný podať aj za zdaňovacie obdobie, v ktorom daňová povinnosť nevznikla.

31.05.2016, utorok

- splatnosť mesačného preddavku na daň z motorových vozidiel vo výške 1/12 predpokladanej ročnej daňovej povinnosti, ak tá u jedného správcu dane presiahne 8 300,- eur,
- splatnosť mesačného preddavku na daň z príjmov právnických a fyzických osôb u daňovníka, ktorého daň vypočítaná za predchádzajúce zdaňovacie obdobie presiahla 16 600 eur. Výška preddavku je 1/12 z vypočítanej daňovej povinnosti,
- predložiť miestne príslušnému správcovi dane prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za predchádzajúci mesiac.

Do výplatného termínu

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie plateného zamestnancom a zamestnávateľom - preddavok na poistné z príjmu vypočítava a odvádza za zamestnanca zamestnávateľ,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvádza zamestnávateľ.

Do 5 dní po výplatnom termíne

- odvod preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti znížených o úhrn daňového bonusu,
- prevod finančných prostriedkov mesačného prídeldu do sociálneho fondu.

08.06.2016, streda

- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu,
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu,
- preddavok na poistné platiteľa dividend za poistenca, ktorý má príjem z dividend.

VZ

Slovenská
obchodná
a priemyselná
komora

Sprievodca MOK k Incoterms® 2010

Prof. Jan Ramberg

ICC INTERNATIONAL
CHAMBER
OF COMMERCE

**Nové slovenské vydanie Sprievodcu Incoterms® 2010
s podrobnou analýzou každej z 11 dodacích doložiek Pravidiel Incoterms® 2010
teraz aj v digitálnej verzii.**

Sprievodca MOK Incoterms® 2010 – neoceniteľný spoločník pre všetky strany,
zúčastnené na cezhraničných obchodných transakciách s tovarom.

Publikáciu možno objednať a kúpiť:

Bratislavská regionálna komora SOPK

Jašíkova 6, 826 73 Bratislava

tel: 02 48291257, fax: 02 48291260

e-mail: sopkrkbl@sopk.sk